

**Національний
університет
біоресурсів і
природокористування
України**

**Факультет
ветеринарної
медицини**

НДІ Здоров'я тварин

**«ЄДИНЕ ЗДОРОВ'Я – 2022»
Матеріали Міжнародної наукової конференції**

**22-24 вересня 2022 р.
НУБіП України, м. Київ**

УДК 619.615.322:636.03

**ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ АЮРВЕДИЧНИХ
ФІТОКОМПЛЕКСІВ У ПТАХІВНИЦТВІ**

Кундан Сандвар¹

Слинько А.А., аспірант²

Іщенко Я. А., студентка магістратури²

Бойко Г. В., кандидат ветеринарних наук, доцент²

Іщенко В. Д., кандидат ветеринарних наук, доцент²

¹*ТОВ «Амма Лайф Саєнзіс»,*

²*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

У останні десятиліття з'являється все більше нових синтетичних ветеринарних лікарських препаратів, які рекомендують до застосування у птахівництві. Водночас слід зазначити, що інтерес до лікарських засобів народної медицини, в першу чергу препаратів рослинного походження, не зник, а поступово починає зростати, що певною мірою пояснюється ростом побічних реакцій на приймання синтетичних лікарських препаратів. В свою чергу лікарські рослинні препарати мають ряд переваг перед синтетичними, оскільки рослини як лікарські засоби діють на організм більш ніжно, не викликаючи зазвичай появи побічної дії та ускладнень. Також велике значення має різнобічна дія лікарських рослин, яка обумовлена значною кількістю біологічно активних і супутніх речовин, які і проявляють комплексну дію на організм. Безсумнівно, що однією із вагомих переваг застосування лікарських рослин є можливість отримати якісну і дешевшу продукцію, яка вільна від хімічних забруднювачів, стимуляторів росту та протимікробних речовин, оскільки останні з успіхом можна замінити вдало підібраними комплексами лікарських рослинних препаратів. Для отримання відповідних препаратів має значення наукове обґрунтування їх складу опираючись на віковий досвід застосування рослин з лікувальною метою, прикладом чого може бути аюрведична медицина.

Мета дослідження – оцінка ефективності застосування аюрведичних фітокомплексів Сомівет і Атоксвет для птиці яєчного напрямку у виробничих умовах з метою збереження поголів'я та стимуляції продуктивності.

Дослідження фітокомплексу Сомівет проводили на базі птахофабрики на поголів'ї птиці кросу Хай-Лайн W-36 трьох різних вікових груп: 37–47 діб (134649 голів на початок досліду); 47–57 діб (138699 голів на початок досліду); 72–81 доба

(137828 голів на початок досліду). Після 3–4 днів спостереження птиці впродовж 3 днів випоювали воду із додаванням досліджуваного фітокомплексу в рекомендованій виробником дозі – 57 г на 1000 л води, додаючи препарат у систему напування птиці. Показанням до застосування фітокомплексу у господарстві було лабораторно підтверджене захворювання птиці на хронічну форму інфекційного ларинготрахеїту із загибеллю птиці з відповідним симптомокомплексом ознак.

Дослідження фітокомплексу Атоксвет проводили на поголів'ї птиці кросу Новоген білий віком на початок експерименту 393 доби (середня кількість птиці у експерименті становила 135 тис. голів). Після 10 днів спостереження птиці упродовж 10 днів випоювали воду із додаванням фітокомплексу у дозі 60 г на 1000 л води. Показанням до застосування фітокомплексу було підтверджене лабораторними дослідженнями ураження птиці мікотоксинами, які містилися у комбікормі.

Ефективність застосування фітокомплексів оцінювали за показниками клінічного стану та результатами досліджень морфологічних та біохімічних показників крові птиці дослідних груп та рівнем смертності птиці і рівнем продуктивності у різні періоди до застосування відповідних фітокомплексів та після їх застосування.

Фітокомплекс Сомівет після його застосування курам кросу Хай-Лайн W-36 різних вікових груп разом із питною водою в кількості 57 г на 1000 л води упродовж 3 днів усував прояв клінічних ознак інфекційного ларинготрахеїту в хронічній формі перебігу (витікання з очей, розлади дихання та трахеїти), які відзначали у птиці до застосування препарату. Після застосування Сомівету зменшувався рівень середньодобової смертності птиці різних вікових груп на 24–56 %, порівняно з періодом спостереження до застосування фітокомплексу, а також відхилення між фактичною й нормативною масою птиці відповідних вікових груп, підвищувалася однорідність стада.

Застосування фітокомплексу Атоксвет призводило до нормалізації гематологічних і біохімічних показників, тобто стимуляція обмінних процесів у організмі птиці, а також до усунення негативного впливу мікотоксинів на організм птиці. При цьому застосування фітокомплексу значною мірою впливає на збереженість поголів'я і продуктивність птиці. Так порівняно з періодом до застосування препарату після 10 днів застосування препарату середньодобовий падіж птиці зменшився із 91 до 60 голів і знижувався через 10 та 24 доби після припинення препарату. При цьому відмічали і зростання проценту виконання плану продуктивності.

З метою збереження поголів'я і стимуляції продуктивності птиці яєчного напрямку рекомендується застосовувати аюрведичні фітокомплекси: Сомівет для лікування і профілактики бронхолегеневих захворювань, Атоксвет для нормалізації травлення і зменшення негативного впливу мікотоксинів на організм птиці.